

Do taverny nejlépe bez cigaret

Zákaz kouření v restauracích, možnost **dovézt si o zavařovačku víc**, konec papírování kvůli „cizím“ dětem. To jsou některé z novinek, které vás čekají v Chorvatsku.

LUKÁŠ TOMEK

Přes osm set tisíc českých turistů vloni vyrazilo na dovolenou do Chorvatska. Letos se jich tam chystá ještě víc. Pokud mezi ně patříte, co vás čeká nového? Podle nařízení, které platilo ještě loňské léto, měly děti cestující do Chorvatska bez rodičů problém. Nezletilí do 18 let, kteří cestovali například s babičkou nebo strýcem, museli mít s sebou úředně ověřený souhlas zákonného zástupce (rodiče). Doklad bylo nutno zároveň soudně přeložit do angličtiny nebo chorvatštiny. Chorvatské úřady pod tlakem stížností ze všech stran opatření postupně zmírňovaly. Letos v březnu nakonec chorvatský parlament schválil změnu cizineckého zákona, čímž došlo ke zrušení povinnosti souhlasu zákonných zástupců pro vstup nezletilých osob do Chorvatska bez jejich doprovodu. Nový zákon nabyl účinnosti 1. dubna 2009, svoje děti tedy můžete nově pustit do Chorvatska i bez složitého papírování.

Obědy do foroty: povoleno!

Češi jsou v Chorvatsku dobře známí svou cestovní zálibou v zavařování jídla do sklenic od okurek. Na dovolené tak nejen neztrácejí čas vařením, ale hlavně přitom neutrátí tolik peněz za jídlo. Ovšem léta to dělali vlastně nelegálně. Zákon totiž povoloval převézt přes hranice maximálně 1 kg potravin živočišného původu na osobu. Od 20. května tohoto roku je ale možné díky nové směrnici dovézt ze země Evropské unie do Chorvatska až deset kilogramů potravin na osobu.

Více než 800 000. Tolik Čechů letos čekají v Chorvatsku. Mezi největší lákadla patří známá pláž Zlatý roh na ostrově Brač.

Foto Shutterstock

Mezi potraviny živočišného původu přitom patří prakticky veškeré běžné konzumované jídlo, ale také suroviny pro bezlepkovou dietu, jídlo pro domácí zvířata nebo speciální kojenecká výživa.

Na cigárko zapomeňte

Chorvatsko se připojilo k mnoha evropským zemím, které se rozhodly značně omezit kouření ve veřejných prostorách. Od loňského listopadu tak v Chorvatsku platí zákaz kouření na veřejných místech – ve zdravotnických zařízeních, školách, sportovních, kulturních a uměleckých zařízeních, na nádražích, zastávkách a dalších veřejných místech. Od letošního května nově platí také zákaz kouření v barech, restauracích, kavárnách a klubech. Kouřit je nyní možné pouze na venkovních zahrádkách a otevřených tera-

sách. Ve vnitřních prostorech si zakouříte jediné ve vyhrazených kuřárnách, v nichž si však nelze objednat jídlo ani pití. Navzdory zálibě v nikotinu, kterou Chorvati s Čechy sdílejí, jich tu ale mnoho nenajdete. Technické požadavky na jejich výbavu (např. hermeticky uzavřený prostor) stanovuje zákon a realizace je natolik finančně náročná, že je majitelé restaurací nebudují. Jak vypadá dodržování zákazu v praxi? „Kouřit se nesmí v uzavřených prostorech. Pokud je tedy u restaurace zahrádka, může se kouřit tam. A to platí pro většinu místních hospod,“ říká Michal Tůma, tiskový mluvčí cestovní agentury Invia.cz. „Při porušení zákazu ovšem nezaplátí pokutu jen kuřák, ale také majitel restaurace. Chorvatská policie sice nedělá vyložené razie, ale přesto situaci hlídá a několik pokut už udělila,“ doplňuje Tůma.

Pokud si zapálíte například na chorvatské autobusové zastávce, přichystejte si rovnou 1000 kun. Taková je totiž pokuta za porušení zákazu – v korunách kolem 3700.

Český kapitánský průkaz stačí

Pokud jste milovníci jachet a chystáte výpravu do Chorvatska, týká se vás další novinka. Na základě posledních úprav chorvatského zákona o malých plavidlech a jachtách vydalo chorvatské ministerstvo moře, dopravy a infrastruktury seznám uznávaných zahraničních průkazů způsobilosti k vedení malých plavidel a jachet. Mezi uznané průkazy patří také české průkazy vydávané v souladu s platnou českou legislativou, tedy průkazy způsobilosti vydávané Námořním úřadem. Pokud jste tak podle českého úřadu velitel jachty kate-

gorie A, B, C, velitel rekreační jachty nebo máte mezinárodní průkaz vůdce malého plavidla vydaný Státní plavební správou, další papíry už do Chorvatska potřebovat nebudete.

Rádio jako doma

Stýská se vám v Chorvatsku po češtině? Český rozhlas 1 – Radiožurnál připravuje i pro rok 2009 české vysílání u chorvatského Jadranu. České vysílání můžete naladit na regionálních stanicích HRT Radio Rijeka, Radio Split a Radio Dubrovnik. Rádio vysílá ze Splitu od 27. června do 6. září 2009 denně mezi 18.05 a 18.20. Kromě českých a slovenských písniček na rádiu zachytíte také regionální dopravní informace či užitečné informace pro turisty. Signál pokrývá oblasti Istrie, Kvarneru, chorvatského přimoří, severní Dalmácie a jižní Dalmácie.

Ceny stouply: nakupujte levněji v hypermarketu

Kvůli slabé koruně letos podražila většina zahraničních dovozců. U některých často navštěvovaných destinací to pocítí čeští turisté opravdu výrazně. Například v Egyptě se cena dovolené zvedne průměrně až o třetinu. Chorvatsko je teď kvůli oslabení kurzu české koruny zhruba o šest až osm procent dražší než loni. Turista letos za 1000 korun pořídí v Chorvatsku nákup v hodnotě o 60 až 80 korun nižší než loni. Zdražily potraviny, pohonné hmoty i služby. Nejdražší je v Chorvatsku v období hlavní sezony, tedy od začátku července do konce srpna. Výrazně levněji je pak před sezonou a po ní.

Co se týče potravin, je výhodnější nakupovat v supermarketech. Mezi dva nejrozšířenější řetězce patří Tommy a Konzum. Tam lze nakoupit vše potřebné za rozumnou cenu. Pokud neodoláte a budete například pečivo nakupovat v některé z voňavých pekáren, můžete za chleba zaplatit i dvojnásobnou cenu než v supermarketu. Čím menší obchůdek, tím vyšší cena. Češi ovšem zaplatí víc nejen za jídlo a pití, ale i za oblíbené výlety na ostrovy. Zaplavat si v některé azurové zátocce, kam vás doveze loď, vás přijde o pár stovek draž než vloni. Například za výlet lodí na Visovacké jezero zaplatíte letos namísto loňských 70 kun v přepočtu o 120 korun víc – celých 100 kun.

I půjčovna skútrů nebo pronájem tenisových kurtů z vás vytáhnou o něco víc. V roce 2009 se v porovnání s předcházejícím rokem zvyšuje také vstupné do národních parků Krka a Brijuni. Zejména zdražení vstupu do národního parku Krka je velmi citelné, protože návštěvník v sezoně zaplatí na Skradinském vodopádu 95 kun, přitom vloni to bylo 80 kun (čili o 55 korun méně).

Potraviny
Vino Frankovka 1 l **28,99 HRK**
Voda perlivá 1,5 l **5,49 HRK**
Pivo Karlovačko 0,5 l **5,6 HRK**
Mléko Alpsko 1 l **7,49 HRK**
Chléb bílý 650 g **8,30 HRK**
Zmrzlina (porce) **3,50–5 HRK**
Plátkový sýr (balení) **12 HRK**
Rajčata 1 kg **12 HRK**

Jídla v restauracích
Hovězí polévka **10 HRK**
Chobotnice (porce) **55 HRK**
Grilované krevety 1 kg **200 HRK**
Kufecí ražniči **35 HRK**
Pizza **30 HRK**
Hranolky, krokety **12 HRK**
Palačinky **15 HRK**
Káva se šlehačkou **8 HRK**

Vstupné do parků
PLITVICKÁ JEZERA – dospělí **100 HRK**, dítě **55 HRK**
BRIJUNI – dospělí **210 HRK**, dítě **85 HRK**
NÁRODNÍ PARK KRKA – dospělí **95 HRK**, dítě **80 HRK**

Půjčovné
Motorový člun na 4 hodiny **650 HRK**
Tenisový kurt **120 HRK**

Průměrné ceny jsou uvedeny v kunách, aktuální kurz je 3,6 Kč

Ubytování se zatím Chorvaté snaží udržet v cenové hladině, na kterou jsou Češi zvyklí. Uvědomují si, že pro Čechy je Chorvatsko čím dál tím dražší a alespoň cenou za bydlení se je snaží přilákat. Za týdenní ubytování tak běžně zaplatíte kolem tisíce kun (v privátu samozřejmě budou raději, když zaplatíte v eurech). Ještě levněji vás vyjde pokoj pro 10 osob v některém z hostelů.

Co ochutnat? Určitě pršut

EVA TOMKOVÁ

Zatímco v Čechách je snadné určit, které jídlo či pití je pokrmem „národním“, v Chorvatsku to tak snadné zdaleka není. Chorvatská kuchyně je totiž velmi pestrá a liší se region od regionu. Většina Chorvatů by se však asi shodla na svém oblíbeném předkrmu: **pršutu** neboli chorvatské obdobě italského prosciutta (tenkých plátků sušené šunky). Sušenou šunku, jež si přes cizí původ – který má ostatně většina tamních jídel – dělá nárok na národní jídlo, naleznete na jídelních listech většiny restaurací, koupit ji můžete skoro ve všech obchodech. Pokud byste si chtěli dát chorvatskou polévku, mohli byste vyzkoušet istrijskou **maneštru**, tedy polévku z čerstvé zeleniny, typicky bez kostí a masa. Zeleninou bývá často kukuřice. Potkat byste mohli také **záhorskou polévku**, obdobu našeho kysela, která ovšem obsahuje některé pro nás netradiční ingredience, například kousky klobásy, či dokonce jablka. U přímořských oblastí jsou oblíbené také rybí polévky. Jako hlavní chod si můžete vychutnat rozněné jehněčí, zejména v některých částech Dalmácie. Mnoho domácích miluje speciální pečení jehněčího masa takzvané „**pod pekou**“ (neboli „čripnja“). Při tomto způsobu přípravy se maso peče pod kovovým či kameninovým poklopem – tak se kdysi v Chorvatsku pekl chléb. Poklop se dává na žhavé uhlíky, pod něj se kromě masa umístí také brambory a bylinky. Doba pečení je kolem tří hodin, jako příloha se podává chléb a mladé cibulky. Pochoutkou je také dalmatská **paštičada** – jde o speciálně připravené hovězí maso. To se marinuje, opéká, dusí a vaří – příprava je velmi dlouhá a náročná, ale výsledek stojí za to. Záhřebská **purica s mlincima**

Mořský jídelniček. Nabídnou vám jej všude na pobřeží.

Foto archiv LN

(krúta s mlinci) představuje kombinaci masa z Nového světa a tradičních bezkvasnicových chlebů známých už tisíce let na starém kontinentě. Jinou specialitou města Záhřeb a severozápadního Chorvatska je **kotlovina**. Ve velké kovové nádobě se nejprve peče vepřová kotleta a klobásy. Se zeleninou se potom maso dusí ve vlastní šťávě, víně a koření. Toto jídlo Chorvaté připravují tradičně při posezení venku, podobně jako my pečeme selátko nebo grilujeme. V moderní době se však kotlovina přesunula do restaurací.

Oblíbené jsou samozřejmě také ryby a plody moře, dát si můžete **škampi** (neboli mořské ráčky) z oblasti Kvarneru či z Dalmácie, ochutnat můžete ryby na **gradele** (opečené na roštu) či olihně z Jadranu nebo sardele. Zapít to všechno můžete výtečným bílým vínem, například istrijskou **malvazijou**. Díky lehkému aromatu se malvazija hodí hlavně ke specialitám připraveným z ryb a dalších mořských živočichů. Červený **teran** se naproti tomu pije k jidlům připravovaným z červeného masa.

Chorvatsko

Co byste měli vědět

Cestovní doklady

Pro cestu do země je nutný platný cestovní pas nebo jiný identifikační doklad uznávaný mezinárodní dohodou – tím může být i občanský průkaz se strojově čitelnou zónou. Tu mají doklady vydané od poloviny roku 2000. Ministerstvo zahraničních věcí však varuje: „Jde o jednostranné opatření jiného státu, Česká republika proto nemůže nést odpovědnost za aplikaci tohoto opatření, popřípadě za komplikace, které by mohly vzniknout.“ Lepší je proto mít s sebou i pas.

Souhlas pro děti

Děti již nepotřebují pro vstup do Chorvatska souhlas zákonného zástupce, nová úprava platí od 1. dubna 2009.

Celní předpisy

Deklarovat na hraničním přechodu dovážené valuty není nutné u domácí měny v hodnotě do 15 000 HRK nebo zahraniční měny v hodnotě do 40 000 HRK. Kromě výše uvedeného je možné bezcelně dovézt max. 200 cigaret nebo 50 doutníků nebo 250 g tabáku, 1 l tvrdého alkoholu, 2 l vína nebo jiného obdobného alkoholického nápoje, 50 ml parfému. Cennější profesní a technické vybavení je třeba přihlásit na hranici.

Měna, platby

Chorvatskou měnou je kuna (HRK), 1 HRK = 100 lipa. V současné době 1 kuna odpovídá 3,68 koruny. K platbám je také možné použít většinu mezinárodně používaných karet (American Express, Diners Club, Eurocard, Maestro, MasterCard, VISA).

Zdravotní pojištění

Čeští občané s Evropským průkazem zdravotního pojištění vstupují do režimu platného pro chorvatské pojištěnce, s čímž souvisí i povinnost platit spoluúčast ve stejné výši jako místní občané. Proto je výhodné zaplatit si v ČR cestovní přípojištění. Pacientům v bezprostředním ohrožení života poskytují rychlou přepravu vrtulníky nebo čluny.

Důležitá telefonní čísla

Mezinárodní volací číslo pro Chorvatsko je 385
Tísňová volání: záchranná služba 94, hasiči 93, policie 92.
Pomoc na silnicích 987
Záchranná a pátrací služba (na moři) 9155, VHF kanály 16, 10, 74.
Společné číslo pro všechny urgentní situace 112
Všeobecné informace 981
Informace o místních a mezinárodních telefonních číslech 988, informace o mezinárodních telefonních číslech 902, předpověď počasí a situace na silnicích 060
520 520, Chorvatský autoklub (www.hak.hr) +385 1 4554 433 a 4612 975

inzerce

ALEXANDRIA

cestovní kancelář

specialista na Chorvatsko

vám nabízí hotely

a apartmány po celém Jadranu

Nabídka zájezdů LAST MINUTE

CHORVATSKO vlastní doprava				
4. 7. CRIKVENICA	**	pavilony Slaven	PP	8 dní 4 490
4. 7. MAKARSKA	***	h. Rijiviera	PP	8 dní 7 490

Stravování: ALL = all inclusive, PP = polopenze, SN = snídaně, BS = bez stravy
V ceně nejsou zahrnuty povinné příplatky: pobytová taxa, základní pojištění.

Možnost autobusové dopravy za příplatek.

PRAHA 1
Vodičkova 25
tel.: 221 592 592
rezervace@alexandria.cz

BRNO
Josefská 16
tel.: 542 424 000
brno@alexandria.cz

OSTRAVA
Čs. legii 15
tel./fax: 596 127 346
ostrava@alexandria.cz

www.alexandria.cz